

Posamezna številka v Ljubljani in Trstu 4 vin.

„JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah i praznikih — ob 3. jutraj, ob ponedeljkah ob 5. jutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—, polletno K 9.—, četrtletno K 4.50, mesečno K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

Telefon številka 118.

JUTRO

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Izven Ljubljane in Trsta 6 vin.

Uredništvo in upravnistvo je v Frančiškanski ulici 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu, naročnina upravnistvu. Neprankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglase se plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 30 v. Pri večkratnem oglašanju popust. Za odgovor je priložiti znakmo.

Telefon številka 118.

Za narodno čast in ponos!

V nedeljo je bilo v Kočevju v veliki nevarnosti življenje Slovencev. Naključju je pripisovati, da ni ta dan izgubil življenja slovenski kaplan Kopitar dejansko napaden od nemške druhali. Naključju je pripisovati, da je izvršil nemškutarski kočevski mob nad Kopitarjem le lahko telesno poškodbo.

V nedeljo je bilo kočevsko mesto oblegano od demonstrantov. Kakor za časa pultov se udarjali bobnarji na boben in tako vabili meščane iz hiš k demonstraciji. Trobili so trobentaci na ves glas in neumorno, da so zbrali množico 600 do 700 ljudi, ki je po mestu gospodovala samovoljno in poljubno, kakor da bi ne imeli v Kočevju avstrijskega župana, kakor da bi ne bilo v Kočevju državnega poslopija in v njem c. kr. okrajnega glavarja.

V kranjski deželi, v avstrijski kronovini je aranžiral nemškutarski mob brezprimerno divjaško tolovajstvo nemoteno, kakor da bi ne vladal v Ljubljani c. kr. deželni predsednik in kakor da bi dežela Kranjska ne plačevala vsako leto ogromne svote denarja za žandarmerijo in osebno varstvo.

Klerikalna stranka ima danes v naši deželi vladu v rokah. Klerikalci se tudi čutijo odgovorne za krivice, ki jih uprizarjajo kočevski nemškutari nad Slovenci. Umestno je torej bilo, da sta bila — kakor poroča včerajšnji „Slovenec“ — v soboto poslanca Pegan in Jarc pri deželnem predsedniku baronu Schwarzu radi Kočevja. Vprašanje je le, če sta tudi zadosti odločno nastopila? Čudno je namreč, da v zvezi s tem opozoriti, da se je bati za nedeljo demonstracij, državna oblast še vseeno ni skrbela za osebno varstvo Slovencev v Kočevju.

Dvoje je mogoče. Ali sta Pegan in Jarc le zato šla k vladu, da bi vrgla ljudem pesek v oči, v resnici pa tam nista resno protestirala. Druga možnost bi bila, da bi baron Schwarz ne upošteval njihju protesta.

Na stvari ne izpremeni ničesar trditev, da je bil baron Schönberger ekspresno obveščen, da ima vzdržati red in mir. Takega ekspresnega obveštila bi za c. kr. okrajnega glavarja niti treba ne bilo, ker mora vsak že sam vedeti, kaj da je njegova dolžnost. Če pa je dobil baron Schönberger od deželne vlade še posebne direktive, je kaj čudno, da se ni prekrbel z večjim številom žandarmerije. Se bolj čudno je, da so dobili žandarji od c. kr. okrajnega glavarja potem, ko je prejel ekspresno pismo od barona Schwarza, nalogo, da naj postopajo le pro forma.

Po tem ukazu se je žandarmerija tudi ravnila. Dva žandarija sta šla pred demonstranti, kar je bilo čisto odveč, dva žandarija pa sta sicer šla poleg Slovencev, a demonstrantje so z njimi

tako delali, kakor da bi bila žandarja poleg Slovencev samo zato, da se Slovenci niso mogli sami braniti in da so bili zavarovani — napadalci, Nemci!

V resnici so demonstrantje delali nemoteno, kar so hoteli. Žandarmerija niti poskusila ni, da bi jih razgnala in tudi ni aretirala niti enega demonstranta! Šele potem, ko so bile demonstracije že pri koncu, je poveljnik straže nemškutarija Bartolmeja opozoril v imenu postave, da naj neha napadati slovenskega posojilniškega uradnika. Po tem resnem koraku so se nemškutariji takoj razšli. Treba bi bilo žandarmeriji takoj v začetku demonstracij nemškutarijem pokazati le resno voljo, pa bi demonstrantje brzih korakov bežali vsak na svoj dom.

Naj je že, kakor hoče... Smo pred dejstvom, da se je v zvezi protestov deželnih poslancev Pegana in Jarca vršil v Kočevju v nedeljo tolovajski napad na Slovence in da pri tem državna oblast ni ničesar ukrenila za osebno varnost naših ljudi. Faktum je tudi, da so Kočevci v zvezi temu kaplana Kopitarja pričeli žandarmerije hudo zdelali. Med demonstracijo so peli vsenemške pesmi, pozdravljali Bismarcka in Vsenemčijo. Neovirano so tudi zasmehovali duhovščino in celo prenašali cerkveno kadilo v ponočni posodi.

C. kr. okrajni glavar, ki je dobil ekspresno obveščilo od deželnega predsedništva, ni čutil potrebe, da bi bil sam uradno navzoč pri demonstraciji, niti ni nikogar v to določil, dasi so se demonstracije vršile skoraj celo popoldne.

Jasno je torej, da v postopanju c. kr. glavarstva v Kočevju ni najti nobene resnosti in da se je vse izvršilo, kar se je, le pro forma. Jasno je, da je moral c. kr. okrajni glavar postopati „pro forma“ na podlagi ekspresnega obveščila deželne vlade: **Proti ukazu barona Schwarza, ni mogel delati kočevski okr. glavar!**

In zelo verjetno je, da sta bila tudi poslanca Pegan in Jarc pri baronu Schwarzu le pro forma, le za pesek v oči kratkovidnih volilcev.

Če sta resno pri deželnemu predsedniku intervenirala, potem je njihju dolžnost, da izvajata konsekvence.

Baron Schwarz, ki je bil opozorjen, je potem sam odgovoren za vse, kar se je zgodilo v Kočevju in baron Schwarz naj pokliče na odgovor glavarja Schönbergerja, če je delal proti njegovim ukazom. A zakaj včerajšnji „Slovenec“ ne prijemata barona Schwarza? Zakaj naenkrat zvrča krivdo celo na kočevskega dekana, dasi ve, da bi tega moža lahko škof z enim samim migljajem ukrotil.

Vsekako smo zelo radovedni, kaj so storili klerikalci v tej zadevi, in kaj še store.

Odkrito povemo, da dogodkov v Kočevju ne izpustimo iz vida in da bomo brez ovinkov razkrili klerikalno

izdajalstvo, če so ga napravili. Upamo pa, da tudi našim klerikalcem še ni zamrla zadnja iskra narodnega čustva. Sveta narodna dolžnost tolikanj hvalešane in mogočne Vseslovenske ljudske Stranke je, da dobi popolno zadoščenje za žalitve in napade na naše rojake v Kočevju.

Klerikalci pod nobenim pogojem ne morejo zatajiti in izdati svojega pristaša, kaplana Kopitarja in to tem manj, ker so se Nemci tudi na najpodlejši način norčevali iz cerkvenih institucij.

Klerikalci imajo sedaj najlepšo priliko, da z dejanji pokažejo, da znajo čuvati čast in ponos svojega naroda, ter narodno čast in ponos svojega pristaša.

Kakšna pisma dobiva prof. Masaryk.

S svojim neustrašenim nastopom za resnico povodom znanega „veleizdajniškega“ Friedjungovega in Vasičevega procesa, si je prof. Masaryk pridobil globoko spoštovanje vseh dobro mislečih ljudi vsega kulturnega sveta. Neomejeno ljubezen pa si je za vedno zagotovil na slovanskem jugu. Danes je med Jugoslovani malo tako popularnih mož, kakor je prof. Masaryk. In za svoj nastop dobiva prof. Masaryk neštevila pismene zahvale, posebno od hrvatskih in srbskih korporacij in od posameznikov. Malo pa je dobil tako globoko gniljivih dopisov, kakor je sledeči dopis preprostega srbskega zdravnika:

Velečeni gospod!

Neznaten zdravnik sem v severni Slavoniji. Živim v zatišju, za svojo rodbino, za svoje bolnike in za tukajšnje zanemarijene kmete. Na te je pozabil od Kosovega polja sam bog in svet. Reveži so, in vendar so prave, dobre, široke duše. Njih uboštvo je veliko, 90 procentov analfabetov. Imel sem jih zelo rad. Zvesto sem prihajal v njih bajte. Zdravil sem jih, učil sem jih, da bi bili poštene, dobri, delavni in varčni in da bi se naučili mnogo, zelo mnogo prenašati.

S politiko se nisem pečal. Edina moja želja je bila, da bi med temi reveži kar največje izpolnjeval svojo dolžnost kot zdravnik in kot kulturni misijonar.

Nekega dne 1. 1908 so me izvelikli iz moje tihe, osamele vasice in so me zaprli v umazano, hudo ječo kot zločinca — zaradi veleizdaje! Rekli so, da sem nameraval odtrgati kraljestvo Hrvaško, Slavonijo, Dalmacijo, Bosno, Hercegovino itd. od avstro-ogrskih države, da bi se združile s srbskim kraljestvom. Gmotno so me uničili, zdravje izpodkopal. Moji kmečki možgani so se napenjali, da bi vse to razumeli, pa niso mogli razumeti.

Vedel sem, da imamo za načelnika dežele predpustnega bana, zna-

nega pijanca, barona Raucha in smatral sem vse to za frivolno šalo frivolnega nasilnika. Ko pa sem videl, kakšne ljudi je postavil za sodnike nad nami in ko sem kot zdravnik preštudiral obraze teh čudovitih sodnikov, sem izprevidel, da so ti ljudje možni tudi za frivolno šalo, uničiti najnedolžnejše ljudi, potisniti v največjo bedo stotine, tisoče najnedolžnejših rodbin.

Proti temu sem se moral braniti. Dokazal sem jim, da sem nedolžen; dokazal sem jim, da so njih priče izvršile zločin krive prisege. Po dolgi, trpki ječi so me izpustili domov, k uničenemu ognjišču. Prosil sem jih, naj mi dajo vsaj kako zadoščenje in odškodnino.

Dejali so mi, naj gledam, da čim prej pridem domov, in da lahko govorim o sreči, da me niso obesili. — Razumel sem in pritrdil, zato ker sem Srb in torej nimam takih človeških pravic, kakor jih imajo ostali božji tvorci v tej deželi.

Vrnil sem se v svoje gore in učil sem zopet svoje kmete, da se mora oni narod, ki hoče biti velik in slaven, naučiti mnogo, zelo mnogo trpeti, mnogo delati, mnogo se izobraževati, da mora dolgo in grenko trpeti in prenašati.

Stisnili smo zobe in trpeli dalje; da celo takrat, ko so privandran nemški kolonisti kričali za nami, ki smo naseljeni na lastni grudi: Zucht-häusler! Wart's, jetzt kommt erst der Friedjung!

Prišel je tudi Friedjungov proces. Stopili ste tudi Vi na to krvavo pozorišče in uničili ste tega ubogega židacka in njegove še bolj uboge dokumente. Odšel je z oskrunjenega prestola hrvaških banov tudi pijani nestvor. Duše so se nam nekako umirile. Masaryk še živi! Sestal se je najvišji državni areopag — delegacije. In tu se je pokazalo, da one frivolne tragikomedije, onih blaznih orgij zagrebških ni insceniral samo oni pijanec iz Martijana, temveč da je ta gnusna igra s tolikimi nedolžnimi žrtvami, s toliko uničenimi rodbinami delo najvišjih državnikov v monarhiji. In ko jih je dr. Kramar pozval k odgovornosti, je — namesto da bi oni zardeli — ošabni Nemec drzno zakričal v slovanski svet, da v danih okoliščinah vzame v roko ista sredstva kakor pri aneksiji Bosne. Sapa nam je zastajala v prsih. Bog ve, kaj nas še čaka. Že se nas je prijel obup.

Tu se pokaže v ozadju pojav podoban onemu, ki ga je videl Peter v Sienkiewiczem „Quo vadis“: Veliki, neustrašni apostol resnice, naš veliki Masaryk.

To je boj orla z veliko ostudno pošastjo. Zdaj je imel ves kulturni svet priliko pogledati v nemoralno delavnico avstro-ogrskih diplomatov in državnikov. Potegnili ste jim krinke z obraza in jih pokazali svetu v njih zopni nagoti. Ves kulturni svet se je zgražal nad temi zločini, ki so bili izpeljani na nemško - zapadno - afriški način. In kakor je vsaka vaša beseda

padla kakor železno kladivo na glave naših brezvestnih državnikov, tako je padla tudi vsaka Vaša beseda kakor blagodejna rosa na naše izmučene, ranjene duše. Bilo mi je tako toplo, tako milo pri srcu, kakor v onih davnih, krasnih božičnih večerih v najzgodnejši mladosti. To ve le oni veliki Bog, ki vidi v duše nas petstoletnih trpeteljev. In gorka molitev se je dvignila k nebesom iz teh nizkih srbskih zakajenih bajt: „Gospod, usliši našo molitev in ohrani nam še dolgo apostola resnice, našega dobrega brata Ceha, velikega Masaryka!“

Odpustite, da Vas tako dolgo nadlegujem, nisem si mogel pomagati. Srce je prenapolnjeno radostnih solz hvalečnosti do Vas, in moral sem se izpisati in Vi magari vrzite to v koš! Kajti glavna stvar mi je bila, kako Vas spoštujem, kako vas občudujem, apostola resnice!

Težko je temu pismu še kaj pristavljati — samo govori dovolj glasno. Izziva nas naravnost k prokletstvu tistih ljudi, ki so na našem jugu povzročili toliko gorja...

Iz slovenskih krajev.

Iz Vač. Slučaj je nanesel, da sem bil navzoč pri domači veselici, „Vaškega Sokola“ na dan sv. Štefana. Veselica se je vršila v skromnih razmerah in vendar mi je navdahnila toliko lepih misli. Prvo kar mi je ometniti, je velika poštovanost prebivalstva. Pri srečanju sem opazil nebroj prelepih dobitkov, katere so darovali po večini priprosti domačini. Po srečanju so zasedli mize in pevsko društvo „Struna“ je prepevalo krasne narodne popevke in med temi več težkih umetnih skladb. Petje je vodil njihov ljubljenski nadučitelj Blaganej. Ko pa je imenovan v navdušenem govoru proslavil narodno samozavest je priklopel navdušenje do vrha. V nepriljubljenem veselju sem se zabaval z vrlimi Vačani do ranega jutra. Duša vsemu kulturnemu delu v Vačah je g. Rado Kozjek z gospo soprog. Njemu stoji zvesto ob strani napredna dekleta in vadiateljski zbor „Sokola“. Veselica je uspevala v moralnem oziru dobro in gotovo tudi v gmotnem. Poznam našo domovino in povsod imam stike, a smelo lahko trdim, da je narodna in napredna misel malokje poglajala tako močnih korenin kakor na Vačah. Brezobziren boj z črnim klerikalizmom jih je utrdil. Ko jim je pa dr. Lampe ugrabil ljubljensko nadučitelja Blaganeja jih je v naprednosti še potrdil. Vačani danes uvidijo, da od rimsko-klerikalnih hlapcev ne morejo pričakovati drugega kot nasilja. Sokol na Vačah se bujno razvija. Okrog dvajset telovadcev telovadi po trikrat na teden v zelo slabem, tesnem in mrzlem prostoru. Z skrajnimi žrtvami si bodo gradili telovadnico, a treba bo trkati na dobra srca kajti sami tega ne bodo zmogli. Slovenska javnost pomagaj tem junakom, ki bi-

LISTEK

MICHEL ZEVACO:

Otroci papeža.

Roman iz rimske zgodovine.

[204]

„Vi torej ne prihajate zaradi iste reči kakor ona?“ je vprašal ribič vzmernin.

„Morebiti... toda povejte mi, če jo jutri gotovo še najdem tu.“

„Jutri in naslednje dni, o tem ni dvoma.“ Ragastens je stopil na prosto ter se napotil proti gradu. Noč je bila črna. Ta kraj mu je bil neznani. A vendar je hodil brez obotavljanja, pod vodstvom instinkta, ki ga je vodil brez ozira na cesto in na pot. Kmalu se je zarisala temna masa na mračnem ozadju neba: to je bil grad.

Ragastens je zlezal na vrh skale, ki se je dvigala pred njim ter se željno zagledal v to domovanje, kjer sta bivali Lukrecija in Primavera ob enem. Njegova ljubezen in njegovo sovraštvo! Zapazil je, da gre kroginkrog gradu jarek, napolnjen z vodo. In sledil je temu jarku...

Uro kasneje je stal na istem mestu. Šel je bil kroginkrog zidov, tudi mimo glavnih vrat ter se prepričal, da je grad od vseh strani docela nedostopen.

Ragastens je sedel na kamen ter spustil glavo v roke. Čutil se je izgubljenega. Ihtenje se mu je dvignilo do ustnic, njegove roke so se razprostrle, in v krčevitem drgetu je zamrmral:

„Primavera!...“

Noč je bila čimdalje manj črna; belina se je prikazala na nebu in grad se je hip za hipom dvigal iz nedolčnosti svojih obrisov, kakor da bi vstajal iz morja sem.

Šele zdaj je mogel Ragastens premotriti mogočnega sovražnika, proti kateremu se je bil napotil v boj; šele zdaj — soditi, kako strahovite zapreke se mu dvigajo na poti. Nesrečnež si je zaril roke v lase, zarjul od obupa ter zdiral proti koči, kamor je došel ves izmučen. Ta dan je bil strašen. Ragastens ga je preživel v jasni zavesti svoje

nezmožnosti. Sramota in smrt Primavera sta postali neizogibni v njegovih očeh. Nič več ni mogel spati niti jesti.

Ves ta dan se Maga ni prikazala. Okrog desetih zvečer se je Ragastens zopet napotil proti gradu; to pot ga je spremljal Spadacappa. Vso noč sta se klatila okrog gradu.

Ko sta se ob solnčnem vzhodu vrnila v ribičevo kočjo, je bil Ragastens čudno miren. Njegov sklep je bil storjen. Zelo priprist je bil Ragastensov načrt, kakor ga je razložil Spadacappi. Ta, ki je bil spričo vidnih dejstev izgubil ves pogum, je korakal ob vitezovi strani ter ga skrivaj meril z očmi. Ragastensov obraz ga je prestrašil: to je bil mrtvi, okameneli obraz najglobljega obupa.

„Gospod,“ je izpregovoril, „saj še ni vse končano! Ni vrag!... Rešili ste se že iz drugačnih zagat... Verjemite mi, sam obup vam ne bo pomagal...“

„Po čem sklepaš, da sem obupan?“

„Saj vidim po vašem licu gospod.“

„Motiš se; premišljal sem o načrtu za napad, ki sem ga pravkar našel. Tvegal bom tudi tvojo varnost... zato ker računam nate.“

„Tega se nadejam, za tristo vragov!“

„Poslušaj torej, kaj sem sklenil: nocoj se napotiva pred grajska vrata, kot viteza, ki ju pošilja Cezar, češ, da imava za Lukrecijo zelo važno naročilo... Odpri nama bodo... midva astopiva...“

„Če naju spuste noter!...“

Ragastens je nagrbnil čelo. Čutil se je v eni tistih ur nerazvorne razburjenosti, v katerih se iz najmanjšega nasprotja lahko rodi velika nesreča.

„Molči!“ je dejal, kakor da hoče enkrat za vselej zavrniti bojazen, ki jo je izrazil Spadacappa. „Midva pojdeva noter, pa je!“

„Dobro! In ko sva notri?“

„Eno ali drugo: ali naju povedo pred Lukrecijo, in potem je vse ostalo moja stvar. Če pa naju ne bi hoteli — dobro me poslušaj: potem se vržeš ti na tiste, ki bodo okrog naju, ter jih zapleteš v boj, makar če te ubijejo na mestu. Pet minut mi bo zadoščalo, pet minut, Spadacappa, le dobro si zapomni!“

Vitez se je razgrevaj vse bolj in bolj. Spadacappa ga je pogledal z globoko žalostjo.

„Gospod,“ je dejal preprosto, „če je za vaš uspeh treba samo tega, da se dam ubiti, potem vam je zagotovljen. Bogme, človek pogine itak samo enkrat v svojem življenju!... In zatorej sem vam za nocojšnji večer na razpolago.“

Sam pri sebi je bivši bravo zavzdihnil:

„To je konec! Izgubljena sva obadva!“

Ragastensa pa je ta preprosta in vendar tako brezmejnja vdanost njegovega sluga ganila do solz. Razprostrl je roke ter objel in iskreno poljubil dičnega Spadacappa. Posledica tega dobrejega ganjenja je bila tista ugodna izprememba v njegovem razpoloženju, ki je prej ni mogla doseči nobena tolažba in nobena dobra beseda.

Ta drugi dan je bil prav tako turoben kakor prvi. Ragastens ga je preživel na svojih postelji, obraz obrnjen proti zidu, in vprašujoč se tuintam, ali ne bi bilo boljše, storiti enkrat za vselej še to minuto konec temu nesrečnemu življenju.

Ko je napolnil večer, ni Ragastens več govoril o svoji nameri; dal si je bil še en dan časa, da izmisli ugodnejši načrt.

Drugi dan, ko je Ragastensa naposled premagalo vročično spanje, ga je nenadoma prebudil šum glasov.

Takoj je spoznal enega izmed obeh — bila sta dva — glas Mage. Za hip je prisluhnul; nato je spoznal še drugi glas, glas Giacomu.

„Ti se vrni v grad,“ je govorila Maga, „ter ukreni vse potrebno, da pridem vanj tudi jaz.“

„Ali ste dobro premislili, signora?“

„Niti besede, Giacomu!... kar se mora zgoditi, se bo zgodilo. Nobena sila na svetu ne more zdaj več oleti Rodriga... Toda povej mi: ti praviš, da se hoče Cezar pripeljati semkaj?“

„Jutri zjutraj se vkrca... In tukaj bo jutri zvečer ali proti polnoči.“

(Dalje.)

jejo boj z nič manj nevarnim sovražnikom od Nemca in Italijana. Prispevajo za „Sokolski dom“ na Vačah, saj bo to dom najčistejše misli sokolske! Vi vrlj vačani pa krepko dalje proti cilju. Zavest, da korakate po poti, ki vam jo je začrtal preganjani nadučitelj Blagajne naj vas navdušuje za nadaljne napore!

Popotnik.

Iz Jesenjc. V nedeljo se je po navljala Sket-Spicarjeva narodna pravljica iz koroškega življenja „Miklova Zala“, ki je že v drugo napolnila prostorno dvorano pri „Jelenju“, kar pač dokazuje, da uživa „Gledališko društvo“ mnogo simpatij in da občinstvo ceni njegovo delovanje. Igralo se je gotovo v vsakem oziru slabše kot pri premieri, kar je vse graje vredno, ako se pomisli, da je bilo le tuje občinstvo, ki ne pride mnogokrat k društvenim prireditvam, ker ne more izreči toliko hvale, ki jo sicer naši vrli igralci zaslužijo. Pokazalo se je pač, da za reprizo ni bilo nobene skušnje! Cenjeno občinstvo se vljudno prosi, naj blagovolji oprostiti glede sedežev. Javilo se je mnogo pritožb, a cenj. občinstvo naj pomisli, da je pri tolikem navalu vzdrževanje reda vse zaman, čeprav je društvo ukrenilo vse potrebno. Pri blagajni se je očitalo med drugim tudi to, da se je prodalo več sedežev, kakor jih je bilo. To odločno dementujemo, ampak da so bili sedeži zasedeni, je krivo cenj. občinstvo samo, ker so se pri kontroli dobili ljudje na I. vrsti z vstopnicami za stojišče! Prosim, da se za enkrat oprostite, ker v drugo bo tudi v tem oziru preskrbljeno. Igra se ponavlja v nedeljo 8. t. m., popoldne!

Slovanski jug.

Madžarska „kultura“ in „liberalizem“. Ogrski naučni minister grof Zichy je izdal naredbo, s katero zabranjuje učiteljem na srbskih šolah na Ogrskem, da bi darovali učencem pesmi glasovitega srbskega pesnika Jovana Jovanovića-Zmaja. Ta naredba je izzvala med Srbi na Ogrskem veliko razburjenje. Vsi srbski listi ostro prijemajo šovinističnega ogrskega naučnega ministra, ki hoče zatreti vsak narodni duh tudi v onih šolah, ki jih vzdržuje srbski narod sam brez vsake pomoči ogrske države.

Vesti iz Srbije. Naš belgrajski dopisnik nam javlja naslednje vesti: Za bodoče zasedanje narodne skupštine je pripravljen zakonski načrt o plačah, bolniških podporah in pokojninah uradnih slug, ki bodo imeli po tem zakonskem načrtu tudi pravico do dvajsetdnevnega dopusta na leto radi počitka. — Diference, ki so obstajale med ministri obeh radikalnih strank, ki sta zastopani v kabinetu radi skupštinskega poslovnika, so poravnane na ta način, ker je finančni minister, staroradikal Stojan Protić, ki je nov poslovnik ustvaril, odnehal in privolil, da se on spremeni v smislu nekaterih zahtev mladih radikalcev. Nov poslovnik je bil potem sprejet v skupščini. Po novem poslovniku bodo razun skupštinskih sej mogoče tudi t. zv. skupštinske konference, ki jim bodo mogli prisostvovati samo poslanci, ali sklepi, storjeni pri takih konferencah, ne bodo obvezni. Po novem poslovniku bo mogel predsednik tudi odstraniti za določen čas, ali pa tudi za vedno one častniške poročevalce, ki bi pisali o skupštinskih sejah neresnično in tendenciozno poročila, katera navada se je zelo udomačila v Belgradu. — Bivši avstrijski oficir Emilijan Milosavljević, ki je bil izgnan iz Srbije kot sumljiv človek, se nahaja sedaj v Sofiji, odkoder razširja razne vesti o nekem tobožnjem prevratu, ki se baje pripravlja v Srbiji v korist

princa Jurija proti prestolonasledniku Aleksandru. S tem opravičuje E. Milosavljević popolnoma srbsko vlado, ki mu je kot sumljivemu človeku odpovedala gostoljubje, ki ga je užival v Srbiji kot vojni begun. Naravno, da v Srbiji o kakem pripravljanem prevratu nihče ničesar ne ve in da je edini namen razširjanja teh vesti ta, da se škoduje Srbiji, ki se jo hoče pokazati pred svetom kot državo, v kateri ni nobenega reda.

Vojvoda Golub Babić — umrl. V visoki starosti 87 let je umrl glasoviti srbski vojvoda Golub Babić, ki je sodeloval pri vseh srbskih vojnih gibanjih, ki so se vršila za časa njegovega življenja. Še kot mladenič se je boril l. 1848 v vrstah srbskih prostovoljcev z Madžarji. L. 1858 je sodeloval pri t. zv. doljanskem uporu v Krajini (v Bosni), a l. 1875. in 1876. je bil glavni vojvoda v poslednji vstaji v bosenski krajini, ki je končala s katastrofo v Črni Potokih. Pokojni Golub je velik junak, ki je dajal svoji četi vedno sijajen vzgled junaštva.

Znamenja Tomašičevega absolutizma. Ban Tomašić, ki vlada brez odobrenja proračuna, je začel odkrito teptati zakon in preganjati svoje največje nasprotnike — hrv.-srbsko koalicijo. Koalicija je namreč začela obnavljati organizacijo svojih pristašev in sicer najprej v Osijeku, kjer je središče t. zv. hrv. centumskega kluba, koalicijskih desidentov in sedaj slepih in brezpogojnih banovih pristašev pod vodstvom dr. Neumanna, saborskega predsednika. Osješki klub hrv. vjedinjene samostalne stranke je sklical preteklo nedeljo v Osijeku javen shod v svrhu konstituiranja stranke in organizacije hrv.-srbske koalicije v Slavoniji. Ta shod je oblast na željo osjeških „centumašev“ kratkoma zabranila, ker se centumaši zelo bojijo koalicije, ker jih je koalicija pri mestnih volitvah popolnoma premagala. Ali take prepovedi ne bodo pomagale niti centumašem, niti banu.

Splošni pregled.

Cesarjeva bolezen.

Cesar je obolel le na majhnem prehlajenju, katerega posledica je bil nahod, ki pa se ni pojavil v preveliki meri. Cesar je ostal ob navadni uri in je rešil vse akte. Hotel se je celo odpeljati iz Schönbrunn, pa je ostal tam šele na odločen nasvet svojega zdravnika, ker se je bilo bati, da bi hladni jutranji zrak mogel škodovati njegovemu zdravju. Avdijske, ki so bile prijavljene za dopoldne so se tudi izvršile, kar je dobro znamenje. V splošnem se sodi, da bo bolezen kmalu prešla; o kakem resnem obolenju ne more biti govora.

Novo ministristvo

mora biti prej ko mogoče sestavljeno. Ker se snidejo delegacije zopet 20. t. m. v Budimpešti, mora biti vlada takrat z vsem gotova. Ako je res, kar poroča „N. Fr. Presse“, da bo državni zbor sklican še pred zasedanjem delegacij, potem mora biti novo ministristvo sestavljeno že v drugem tednu tega meseca. Kakor poročajo listi, bo imel baron Bienerth v najbližnjih dneh posvetovanje s poslanci češkega deželnega zbora, ker se bo moral pri sestavi kabineta ozirati posebno na stanje češko-nemških pogajanj, in bodo uspehi na Češkem odločilni pri sestavi kabineta. Ako bodo imela pogajanja uspeh, se snide češki deželni zbor okoli 10. t. m. V vsakem slučaju ministristvi predsednik ne bo pred sredo storil nikakega odločilnega koraka, ker je do tega dne dal baron Bienerth zadnji termin, da mu voditelji češko-nemških konferenc

naznanijo svoje sklepe. Ako voditelji čeških in nemških strank pri pogajanjih ne pridejo do nikakih sklepov, potem se sestavi ministristvo drugače, nego bi bilo mogoče v slučaju da so pogajanja imela uspeh.

Kabinet.

Kakor poroča „Poln. Korr.“ je upati, da se doseže med češkimi in nemškimi strankami kompromis glede deželnega zbora, da pride vsaj do ene seje, na kateri se bo določila permanentna komisija, ki bo potem veljala za edino kompetentno, da razsaja narodnostne spore na Češkem. Dasi je bilo pred nekaj dnevi malo upanja, da se doseže v tem kompromis, so se sedaj po izjavah nekaterih poslancev razmere zboljšale. Kakor hitro se doseže ta kompromis, se bo odločila tudi usoda kabineta. Od tega bo namreč odvisno, ali pridejo v ministristvo izven parlamentarne osebe ali parlamentarci, ali pa pisana vrsta, izbrana deloma iz parlamenta, deloma iz vrst uradništva. Odločilo pa se bo o tem šele v sredi januarja. Gotovo je le, da pri sestavi kabineta odločuje Praga bolj ko kdaj.

Poslanec Stapinski o razmerah v Poljskem klubu.

Novoletna številka oficijelnega glasila poljske ljudske stranke prinaša članek o politični situaciji od poslanca Stapinskega, ki govori tudi o razmerah med poljskimi političnimi strankami. Premirje, ki je vladalo med poljsko ljudsko stranko in med konservativci, je končano. Boj je postal neizogiben. Vzrok leži v tem, ker so konservativci izjavili, da se ne morejo odločiti za združitev veleposestev in občin. Zato se je poljska ljudska stranka obrnila na poljske demokrate ter se skuša napraviti noza zveza poljskih strank. Te izpremembe v poljskem klubu so se zgodile obenem z izpremembami na Dunaju. Konservativci skušajo vkljub temu, da imajo samo 7 oseb, ohraniti svoje vodilno stališče. Poljska ljudska stranka s tem ni zadovoljna in zahteva, da se iz njenih vrst voli predsednik poljskega kluba eventualno da se ji da eno mesto v kabinetu, ako postane Glombinski minister. Ako bi konservativci s temi zahtevami poljske ljudske stranke ne bili zadovoljni, potem bi poljska ljudska stranka po pravilu jednake pravice in jednake dolžnosti nastopila svojo pot in bi pokazala svojo silo. Konservativci se najbrže zvežejo z vsepolsko stranko in bi mogli tako ojačeni nastopiti proti zahtevam poljske ljudske stranke. Dr. Bobrzinski konfirira že dalje časa z voditeljem Vsepoljakov dr. Grabskim, toda dozdej konference se niso imele vidnega uspeha. Ako pa se je sklenila kaka skrita zveza, potem je pripravljena poljska ljudska stranka na boj za ono stališče, ki ji gre.

Aretacija ruskih pomorskih častnikov.

Zaradi goljufije, tatvine in poverjenja so prijeli v Vladivostoku več ruskih pomorskih častnikov, ker se je pokazalo, da z njimi izginjajo velike svote. Baron Rhodin, poveljnik križarice Askold, je sam zapravl 200.000 rubljev. Vpeljana je preiskava.

Korupcija v Rusiji.

Iz Petrograda poročajo „Berliner Tagblattu“: Revizija sibirskih železnic je končana. Senator Glyczinski je prejel 90.000 pritožb glede podkupovanja uradnikov, 22 milijonov rubljev znaša škoda, ki je nastala po zanikrosti, koliko je izgubil erar, se sploh ne da dognati.

Kupujte „JUTRO“.

si urediva življenje po svoje. Šla bi na potovanje, na zabave, smejala bi se celemu svetu.

„To lahko storiva tudi sedaj. Kaj nama brani? No, zasmejajte se in se bova smejala.“

Oba sta se zasmejela. Zarele so oči, razgrete od gorkote. Ona je vstala in je začela nalivati čaj.

„Kaj si morete misliti lepšega,“ je nadaljeval on, „kakor taka dva prijatelja, kakor sva midva, ko sediva zvečer pri čaju. Tam zunaj gre sneg, kosmi padajo tako lepo beli, kakor da bi hotel nama na ljubo pobeliti zemljo. Vidite, cel svet je namenjen nam, in vsak ima to, kar si vzame. Kaj naju brigajo tam zunaj ljudje. Tudi sedaj delava, kar hočeva.“

„O ne,“ je odgovorila ona, „sedaj je marsikaj prepovedano, kar bi bilo potem dovoljeno. Zato pravim: los, los, los...“

On se ji je zasmejal. Ugajala mu je njena samozavest, ona velika vera v srečo in trdno prepričanje, da pride los.

„Kaj more nama braniti,“ je začel čez čas, „da sediva sedaj skupaj na eni zofi, vkljub temu, da še ni prišel los.“

„To je res,“ je rekla ona, „ampak potem bi se človek s tako brezskrbnostjo prepustil vsem radostim...“ Hipoma je umolknila.

V odgovor deželnemu glavarju pl. Šukljetu

Ljudski shod na sv. Treh kraljev dan ob 10. uri v Mestnem domu.

DNEVNE VESTI.

Naše zamude. Tudi včeraj je izšlo „Jutro“ kaki dve uri pozneje kot navadno in najbrže niti danes ne izide še ob navadni uri, ali najpозneje konec tega tedna bo vse že tako urejeno, na ne bo nobenih zamud več. Upamo, da naši čitatelji, ki so — kakor slišimo od vseh strani — sicer popolnoma zadovoljni z „Jutrom“, potrpijo še teh par dni, dokler ne premagamo vseh tehničnih ovir, zvezanih s povečanjem oblike „Jutra“.

Onim našim čitateljem izven Ljubljane in Trsta, ki kupujejo posamezne številke „Jutra“ in se pritožujejo radi tega, kar smo povišali ceno v razprodaji za dva vinarja, povemo še enkrat, da mi ne moremo dajati lista nikomur ceneje kot stane nas same. V Ljubljani ga lahko prodajamo po štiri vinarje, ker ni treba plačevati nobene poštnine, v Trstu se ga pa razpeča toliko, da ga pošiljamo lahko v zavoju po železnici kot ekspresno blago, kar stane zelo malo. Sicer pa je tudi cena šest vinarjev tako nizka, da se nihče ne more spodtikati radi nje, tega pa naj nihče ne zahteva od nas, da bi mu dajali list zastoj.

Naše ljubljanske naročnike prosimo, da bi nam naznanili vsako nerednost pri dostavljanju lista, posebno ako katere številke ne dobijo, ali ako dobijo list prepozno. Raznašalci dobijo toliko izvodov lista, kolikor imajo naročnikov, a dobijo list — ako ni zamude, kot je bilo sedaj že par dni — tako zgodaj, da ga ima vsak naročnik najkasneje ob 8. uri zjutraj lahko že v rokah. Ako se v tem oziru greši, ni to krivda upravnštva in vsakdo nam stori uslugo, ako nam vsako nepravilnost takoj naznani, ker edino na ta način nam bo mogoče tozadevne eventualne napake popraviti.

Mestna hranilnica ljubljanska je pupilarno varen zavod, v katerega nalaga denar tudi sodnija. Zadnji mesec je število vlog neznanosko poskočilo. Vloženih je bilo namreč 1 milijon 61.878 K 26 v. Koncem decembra znaša stanje vlog nekaj manj kot 40 milijonov kron.

Ljudski shod na sv. Treh kraljev dan v Mestnem domu bo eden najzanimivejših in najvažnejših. Ljubljanski častni meščan, ki je dobil to čast, ko še ni bil klerikalec deželni glavar pl. Šuklje, se je namreč tako daleč spozabil, da je v božični številki „Slovenca“ zagovarjal novi čestni zakon, ki bi bil ljubljanskim prebivalcem neznošno breme, ako bi dobil sankcijo. Dr. Tavčar bo Šukljetu na tem ljudskem shodu odgovoril in tudi tako odgovoril kot tak človek zasluži. Poleg dr. Tavčarja bo govoril še prof. Reiser o velevažnih občinskih zadevah, ki morajo zanimati vsakogar. Nedeljski shod mora biti veličasten protesten shod proti klerikalcem, ki stegujejo svoje črne prste po bele Ljubljani!

Klerikalcem je zmanjkalo sape. Klerikalci so mislili, da bodo v Ljubljani tako nemoteno uganjali z volilci burke, kakor jih lahko delajo po hribovskih farovžih. Najpreje se je drznil

napraviti v Ljubljani shod Pegan, ki je mislil, da bo lahko vezal otrobe Trnovcem. A izkupil jo je! Razkrinkan in osramočen pred celo javnostjo, je dr. Pegan izjavil v „Slovenca“ le to, da ne bo odgovarjal radi shoda v Trnovcem. Od tistega časa pa se Pegan ne upa več na javen shod in le še v Union ali pa v Katoliškem domu pri zaprtih vratih ima še korajžo farbat ljudje. Drugi klerikalni junak je bil dr. Zajec, ki se je tudi tako nesmrtno blamiral v Vodmatu, da se tudi ne upa več na javen shod v Ljubljani. V „Slovenca“ je sicer še nekoliko zajčal, a kmalu je sam uvidel, da za njegove „duhovitosti“ v Ljubljani ljudstvo ne mara. Sedaj se dr. Zajec menda shaja samo še z branjevkami in še te mu veliko ne verjamejo. — Klerikalci pravijo sedaj, ko so doživeli že toliko sramote in nezaupnic, da bodo raje po tihih delali. Mi pa mislimo, da jim bo veselje tudi za tiho delo minilo. Tudi pri tihih delu bodo klerikalci kmalu izprevideli, da ne bodo lovili kalinov. Ljubljancem je prokleto malo tako neumnih, da bi še kaj verjeli klerikalnim političnim sleparjem. Dr. Pegan in dr. Zajec pa še pri svojih ljudeh nimata nobenega kredita, pa se hočeta štuliti med Ljubljancem.

Klerikalci in draginja. Klerikalci so zato, da je draginja. Raditega so klerikalni poslanci trdili v deželnem zboru, da v Ljubljani draginje sploh ni. Dr. Pegan je še na posebnem shodu trdil, da je za Ljubljane vseeno če je meso za par kraljarjev dražje ali cenejše. Glede draginje pri sladkorju, ki ga vsaka gospodinja vsak dan potrebuje, je dr. Pegan dejal, da naj ljudje ne jedo „bonbončkov“ pa ne bo draginje. Primitivno je rešil draginjsko vprašanje šentjakovski župnik, ki je — kakor so navadni ljudje razumeli in povedali — priporočal, da naj ljudstvo je mesto pečenke močnik. Klerikalci so tudi dali nabiti po vseh ljubljanskih vogalih lepake, češ, da naj ljudje pijejo vodo pa ne bo draginje. Čudno se nam zdi, da še niso klerikalci „pogrunjali“ še drugih sredstev zoper draginjo, ki bi bila še cenejša. Čudno je, da še niso priporočali Eberla, ki naj bi ljudi pobarval, da bi si prihranili obleko. Tudi zamaškove še niso priporočili, s katerimi bi se zabili ljudi, ki trpe vsled draginje. Klerikalci so pač vedno in povsod ljudski sleparji, ki vedo za vse polno dobrih nasvetov, sami pa se pri tem zajedajo v naše meso in kri.

Pogon povodom ljudskega štetja. Kakor znano, se nahajajo v zunanjih mestnih okrajih mnoga gospodarska poslopja in hlevi, ki služijo različnim sumljivim elementom za skrivališča in prenočišča. Kljub ponovnim policijskim pogonom, ki se vrše večkrat v poznih nočnih urah, je še vedno dovolj ljudi, ki v teh krajih prenočujejo. Povodom ljudskega štetja je priredila mestna ljubljanska policija v noči od 1. do 2. januarja splošni pogon in zasačila 24 mož, večinoma same postopaje in žganje pivce in jih odvedla na policijo. Tu so jih najprej vpisali kot začasno v Ljubljani se nahajajoče osebe potem pa odgonskim potom odposlali v domače občine. Tudi vse osebe, ki so sedaj zaprte na magistratu, 36 moških in 3 ženske, so vpisali v števne pole.

Pozor, stranke! Zvedeli smo, da zahtevajo nekateri hišni gospodarji in gospodinje od svojih strank, da zapišejo za ljudsko štetje svoje izjave na kak listek, ki ga potem gospodarji preprišejo v popisovalno polo, kakor hočejo. Ker je gotovo, da nekateri gospodarji vedoma napačno popisujejo narodnost, opozarjamo stranke, da pišejo v pole sami in lastno ročno.

MALI LISTEK.

Los.

Sveča je gorela nekako boječe in je že dogorevala. Voda v samovaru je vrela in je s prijetnim brbljanjem polnila celo sobo. Vabljava gorkota se je širila od peči.

Ona je sedela na stolu in je z zamišljenimi očmi gledala v njegov polrazsvetljen obraz. Ugajala ji je njegova mirnost, s katero je razreševal vsa vprašanja in duhovitost, s katero je izražal svoje misli. On je sedel leno na zofi in je meril z nekakim nagajivim nasmehom njeno zamišljeno lice. Ugajala mu je ta gospodična, polna življenja in vabljujivosti; čutila se je iz nje velika volja do velikega kipečega življenja in iz njenih oči so sijale sanje, ki so polnile njeno mlado glavo.

„Da,“ je nadaljevala ona pogovor, ki sta ga bila nenadoma pretrgala, „ko pride los, potem bo drugače. Potem ne bova sedela pri sveči, dam si v celo stanovanje napeljati elektriko, v kot dam postaviti novo zofo in tudi samovar bo nov. Tolikrat sanjam o tem. In enkrat mora priti los. Kdo more reči, da se to ne zgodi že pri

tem žrebanju in potem bo vse drugače, dragi prijatelj.“

„Da, da, los, los,“ je ponavljal on in je premišljal, zakaj je ona tako čudno naglasila besedo: prijatelj. „Torej vi mislite, da je vsa sreča na svetu odvisna samo od vašega losa, ali recimo od denarja. Brez denarja, mislite, da ni sreče.“

„Ne rečem sreče: sreča je lahko tako in tako lahko so bedni srečni, kakor so lahko bogati nesrečni. Ampak jaz mislim in sem prepričana, da se da z denarjem ustvariti krasno življenje. Midva sva morda popolnoma srečna pri sveči, pri starem samovaru, na priprosti zofi, ampak pozneje bi to bilo še lepše. Ne mislim si, da vi niste zadovoljni, ampak potem bi to bilo drugače.“

„Izpremenila bi se le okolica, midva bi ostala ista. Sreča je vendar nekaj, kar je v naših srcih.“

„Da, toda življenje ima nekaj v sebi, to so strahovi, ki pode tiho srečo iz src.“

„Kdor hoče biti srečen, naj ne čaka sreče od življenja, ali od drugih ljudi, vzeti si jo mora sam, ukrasti jo mora.“

„Ukrasti?... Toda ko bi prišel los, bi ne bilo treba krasti, bilo bi dovoljeno vse. Nič bi, recimo, ne moglo braniti, da se midva ljubiva in da

si urediva življenje po svoje. Šla bi na potovanje, na zabave, smejala bi se celemu svetu.“

„To lahko storiva tudi sedaj. Kaj nama brani? No, zasmejajte se in se bova smejala.“

Oba sta se zasmejela. Zarele so oči, razgrete od gorkote. Ona je vstala in je začela nalivati čaj. „Kaj si morete misliti lepšega,“ je nadaljeval on, „kakor taka dva prijatelja, kakor sva midva, ko sediva zvečer pri čaju. Tam zunaj gre sneg, kosmi padajo tako lepo beli, kakor da bi hotel nama na ljubo pobeliti zemljo. Vidite, cel svet je namenjen nam, in vsak ima to, kar si vzame. Kaj naju brigajo tam zunaj ljudje. Tudi sedaj delava, kar hočeva.“

„O ne,“ je odgovorila ona, „sedaj je marsikaj prepovedano, kar bi bilo potem dovoljeno. Zato pravim: los, los, los...“

On se ji je zasmejal. Ugajala mu je njena samozavest, ona velika vera v srečo in trdno prepričanje, da pride los.

„Kaj more nama braniti,“ je začel čez čas, „da sediva sedaj skupaj na eni zofi, vkljub temu, da še ni prišel los.“

„To je res,“ je rekla ona, „ampak potem bi se človek s tako brezskrbnostjo prepustil vsem radostim...“ Hipoma je umolknila.

„Kakim radostim?“ je vprašal z nagajivim smehom.

„Ne smejajte se,“ je rekla ona in se smejala tako, da je razlila čaj.

„Vidite, ko bi sedeli pri meni, bi ne polili čaja,“ je rekel on.

„Ne rečem,“ je rekla ona in je vstala. „Vi poznate moje plane.“ je nadaljevala. „Ko bi imela denar, odšla bi v veliko mesto, stopila bi v glasbeno šolo, postala bi pevka, pela bi, igrala. Vi sami ste mi priznali talent.“

„Priznavam ga še vedno in mi je žal, če bo čakal na los.“

„In vendar brez losa to ni mogoče. Druge, ki imajo morda manj talenta, nego jaz, pa več sredstev, bodo postale slavne, jaz pa bom ostala pozabljena v tem kotu, ah.“ Solze so ji zalile oči. On se je smejal.

„Ne smejajte se,“ je rekla. „vi ne veste, koliko trpim. Tudi življenje bi potem bilo drugače. Umetnice, pevke, igralkice smejo ljubiti, kakor hočejo, nam navadnim ljudem pa je prepovedano, čeprav imamo morda talente.“

„To ste dobro povedali,“ je rekel on. „Imamo morda talente za umetnost in za življenje in jih pustimo, da propadajo. Nad njimi beži vesela mladost, mi se staramo in kaj smo imeli od življenja.“

„Ne govorite tako,“ je rekla ona, „veste, kako se bojim teh misli, ki bi me lahko vedle k obupnemu dejanju. Ako pride los, potem se začne življenje, umetnost, ljubezen...“

„In če ne pride...“

„Če ne pride,“ je ponovila ona zamišljeno, „potem je vse izgubljeno, potem bo med čakanjem prešla mladost in, in...“

„In se ne vrne nikdar več,“ je pridedal on. „Da, vidite, tako je s čakanjem, omagovanjem, omahovanjem in kakor se je imenuje tako stanje v življenju, kjer ni odločitve, ni čina. Človek premišlja, tuhta, uvažuje in ne pride nikamor, dokler nekoč res ne stori obupnega dejanja in pravi: los...“

„Los!“

„Ta pride gotovo.“

„Ne, mislil sem na neki drugi los.“

„Ah, vi,“ je rekla in mu je položila roko na usta. „Ne govorite takih besedi.“

„Saj jih govorite tudi vi,“ je govoril on skozi njene prste. „Rekel sem: los.“

„Ampak v drugem pomenu.“

„Seveda; razlika je samo ta, da je moj los odvisen od moje volje in odločujem sam, vaš pa je odvisen od slučaja in odločujejo druge sile.“

Kuga na gobcu in parkljih se širi tudi na Kranjskem. Dosedaj so v mestni klavnici vsled te kužne bolezni pobili že dva transporta živine in tudi nekaj domačih krav, ki so stale v istem hlevu kot importirani voli, ki so oboleli. Vsega skupaj so menda pobili že 70 glav živine. Kuga na gobcu in na parkljih se je pa tudi že zanesla s ljubljanskega kolodvora drugam. Menda so jo konstatirali tudi na transportu živine, ki jo je poslala iz Kranjskega klerikalna „Gospodarska zveza“ v Pulj. Ljubljanski kolodvor je menda sploh okužen. Napaka se je že napravila, da se je pustilo transport volov, ki je došel v Ljubljano na sveti večer, gnati skozi mesto v Predovčeve hleve in da se ni o sumljivosti prvega vola nemudoma obvestilo tudi ravnateljstvo tukajšnje mestne klavnice. Sedaj so se sicer izdale od vlade najstrožje desinfekcijske odredbe glede Predovčevih hlevov in glede objektov v mestni klavnici. Rampe na južnem kolodvoru pa sploh ni mogoče razkužiti in se je menda sploh poskušilo ni. Ker se je živina pojala po južnem kolodvoru in ker se jo je gnalo po cesti v klavnico, je sedaj seveda ves prostor, kjer se je gibala žival, okužen. Vsled tega je menda že obšel transport za Pulj in tudi na Dolenjskem so menda malone že vsi sejmi prepovedani radi kuge. Vse kaže, da se bo v kratkem kuga na gobcu in na parkljih razširila po celotni Kranjskem in da se je tudi pri nas ne bodo ubranili, kakor se je drugod niso mogli.

Priloge za dovoz argentinskega mesa v Ljubljani. Včeraj smo videli, da so mestni delavci začeli postavljati na Vodnikovem trgu okoli mesarskih stojnic ob Mahrovem zidu posebno ograjo, ki naj prepreči naval kupujočega občinstva, ki utegne nastati pri prodaji argentinskega mesa. Mesarji argentinsko meso vsak dan pričakujejo, vendar pa utegne priti v Ljubljano šele proti koncu tekočega tedna.

Slovensko deželno gledališče. „Jesenski manevar“ se bo, po vseh dosedanjih razprodanih hišah sodeč, kljub svoji eksotični glasbi, ki ni kar nič podobna onim ljubkim, melodioznim dunajskim operetom, obdržala še lep čas na našem repertoarju. In bilo bi tudi zares krivično in specijelno z muzikalnega stališča prav tako nerazumljivo kakor obžalovanja vredno, če bi se ta Kálmánova opereta ne stavljal v isto vrsto z dunajskimi homogenimi produkti lahne glasbene umetnosti! — Izmed solistov bi vnovič posebno pohvalili g. Iličiča in gđc. Thalerjevo. G. Iličiča Lörenty je postal sedaj nekoliko bolj energičen v obnašanju in manirah; s tem je popravil to, kar je bilo edino sploh mogoče popraviti; da je bil v pevskem oziru veleodličan, se razume samo ob sebi. Gđc. Thalerjeva postaja z vsakim dnevom bolj dovršena, njen ljubeznivi Marosi postaja čimdalje bolj simpatičen. Prikupna igra, spremljana z njenim prijetno barvanim glasom in srčkano zunanostjo, se mora priljubiti vsakomur; dvakratnemu zasluženemu aplavzu ob odprti sceni se pridružujemo tudi mi. — Od ostalih gg. solistov naj omenimo vnovič elegantno gđc. Hadrbolečovo, zabavnega g. Povheta in energičnega g. Verovška. — Orkester pod vodstvom g. Reinera je bil pri entréju Marosija nekam diskretniji, kar pohvalno registrujemo. — Aplavza je bilo precej na odru dovolj animiranosti. — Hišnemu inspektoratu priporočamo, da poskrbi za malo izdatnejšo kurjavo; beležimo to kot odmev splošnega pritoževanja. —a—

„O, tudi pri vas odločujejo druge sile,“ je odgovorila ona.

„Recimo, da tudi; toda krasno je, kadar se dvigne v upor proti dolgočasnosti, proti praznoti in lenosti in življenje zapoje zmagovalno svojo pesem: los.“

„Molčite, molčite,“ je govorila ona, kajti kakor vabljiv spev so se glasile njegove besede.

„Vidite, kaj je vaš los. Leži morda tam kje na Dunaju. Nič ni na njem zanimivega, sam papir z obljubami; tu pa je sladka toplota, živo življenje, kipeča kri, vse kakor mamljiva pesem, ki budi v naših čustvih tisočere odmeve in kliče, vabi...“

„Da, ko bi prišel los, takrat ve človek prav ceniti življenje...“

Sveča je zaprasketala.

„Vidite, če ugasne, ni luči več.“ je nadaljeval, „tako je z življenjem, ki čaka.“

Ona je naenkrat zaplakala. Pokleknila je ob zofi in je skrila glavo v njegove roke.

„Jaz vas ljubim,“ je rekla, „ampak se bojim...“

„To je bil los,“ ji je zašepetal on na uho.

Sveča je dogorevala. Toplota je postajala bolj in bolj mamljiva, po sobi je odmevala kipeča pesem, kakor da je polna vsa visoka bela zimsko noč.

Slovensko deželno gledališče. Jutri, v četrtek se poje tretjič Humperdinckova prekrasna bajna opera „Janko in Metka“, ki sta jo sprejela publika in časopisje brez izjeme s prav posebnim zadovoljstvom in najlepšo kritiko. Predstava se vrši za neparabonente. — V soboto prvič izvrstni igrokaz „Zavetje“, spisal Dario Micodemi. Opazujemo na to prelepo dramo umetniške cene. Glavne vloge igrajo g. Nučič, ga. Danilova, gđc. Wintrova in g. Šimacek. Predstava za parabonente. — V nedeljo popoldne ob polu 3. predstava za mladino ter se poje opera „Janko in Metka“, zvečer drugič burka „Mišnica“.

Mraz v gledališču. Piše se nam: V našem gledališču vlada večkrat tak mraz, da sede ljudje v zimskih suknjah ali pa trepetajo. Ker razen tega tudi vleče, je občinstvo že mnogokrat pritoževalo se pri biljeterjih. A zaman. Čujemo, da je pri nemških predstavah ravno tako. Obračamo se torej do ravnateljstva in do deželnega odbora, da napravi v tem oziru red, zakaj zmrzovati nočemo.

Obiskovalec. **Predavanje „Akademije“.** Ljudsko izobraževalno društvo „Akademija“ priredi danes, v sredo dne 4. t. m. ob osmi uri zvečer v veliki dvorani „Mestnega doma“ jako zanimivo predavanje. Predava g. pisatelj Etbin. Kristan o temi: Grof Lev Nikolajevič Tolstoj. Pričakujemo, da bo cenjeno občinstvo do zadnjega kotička napolnilo dvorano.

Umetniški odsek „Matice Slovenske“ ima danes v sredo, dne 4. januarja 1911. ob 6. uri zvečer sejo v prostorih Matičinih. Vabljeni so vsi interesiranci.

Savinjska podružnica Sloveč. planin. društva ima svoj 17. redni občni zbor v nedeljo dne 8. t. m. v celjskem Narodnem domu ob 9. uri popoldne. Razun običajnih točk vsprejeda je tudi predavanje podružničnega načelnika g. Kocbeka, nadučitelja v Gornjem gradu o tujskem prometu. Ljubljanski planinci poletimo takrat posetiti naše tovariše v Celje na Stajersko!

Telovadno društvo „Sokol“ v Ribnici priredi dne 12. februarja 1911 svoj ples oziroma maškarado pod imenom „Na severnem tečaju“. Natančen spored prihodnjic.

Narodna čitalnica v Kamniku ima svoj redni 43. letni občni zbor dne 6. januarja t. l. na Kraljevo ob 2. uri popoldne v društveni dvorani z običajnim dnevnim redom. V slučaju nesklepnosti se vrši isti pol ure pozneje pri vsakršnem številu navzočih članov. — Odbor poziva vse člane, da se občnega zbora v obilem številu udeležijo.

Poštna razmere v Kresnicah. Prejeli smo sledeče poročilo o razmerah na pošti v Kresnicah: Pri nas imamo do pošte po eno uro daleč in moramo še na pošti čakati na upraviteljo. Danes sem bila na pošti, in ko ni bilo po dolgem čakanju nikogar k šalterju, sem šla ekspediterico iskat na stanovanje v Podstrešno. Ko sem ji rekla, zakaj ni v uradu, je rekla: Madam, haben sie nix zu essen, in me je začela zmerjati. Predno sem šla iz urada, sem ji rekla, da jo drugič ne bom po stanovanju iskala. Ona pa pravi: Sie werden mir keine Vorschriften machen. Pritožili smo se že na ravnateljstvo, pa ne pomaga nič. Take razmere bi na pošti ne smele biti.

Ljubavna tragedija v tivolskem gozdu. Kakor nam poročajo, je deklica, ki je bila v tivolskem gozdu napadena, že popolnoma okrevala in zapustila bolnišnico. Napadalcu Habitu se je zdravje tudi toliko že izboljšalo, da je izven vsake nevarnosti. Včeraj sta bila v bolnici oba zasljučana od posebne sodnijske komisije.

Kako se lahko pride do premoga. Predvčerajšnjem popoldne je pripeljal neki premogor voz premoga na Slovenski trg. Ko je došel v neko hišo, je prišla neka dosedaj neznana oseba in vzeela vrečo v kateri je bilo 50 kg premoga.

Aretacija umobolnika. 43 letni brezposelni umobolni dninar Mihael Vojska je včeraj v Šelenburgovi ulici tako silno razgrajal, da ga je moral stražnik aretirati in vtakniti v luknjo.

Mestna hranilnica ljubljanska. Meseca decembra 1910. uložilo je 1848 strank 1.061.878 K 26 vin., 1521 strank pa dvignilo 950.486 K 01 vin. Stanje ulog koncem meseca decembra 1910. 39.489.926 K 25 vin. Stanje uložnih knjižic 28.090. V IV. četrtletju 1910. dovolilo se je 104 prošnjikom hipoteknih in občinskih posojil za 499.200 K odklonilo pa se radi nedostatnega pokritja 49 prošenj za 401.700 K.

Mestna hranilnica v Kamniku. V mesecu decembru 1910 je 237 vložilo 67.933 K 19 vin., 163 strank dvignilo 81.220 K 56 v., 5 strankam izplačalo hipoteknih posojil 13.100 K. Stanje hranilnišnega vloga 2.014.033 K 94 vin., stanje hipoteknih posojil 1.556.100 K 73 vin. Denarni promet v

mesecu decembru 1910 418.396 K 04 vin.

Mestna hranilnica v Radovljici. V mesecu decembru 1910 je 315 strank vložilo 87.522 K 76 vin., 301 strank dvignilo 80.073 K 47 vin., 45 strankam se je izplačalo posojil 35.184 K. Denarni promet 581.702 K 86 vin.

Mestna hranilnica v Novem mestu. V mesecu decembru 1910 je 249 strank vložilo 84.360 K 16 vin., 214 strank dvignilo 106.526 K 90 vin., 25 strankam se je izplačalo hipoteknih posojil 23.820 K, 307 menic se je eskomptovalo za 117.065 K, stanje vlog 357.3196 K 31 vin., denarni promet 539.384 K 28 vin. Vseh strank bilo je 1219.

Lep človek.

Gospod K., ki je na novega leta dan tako neusmiljeno pretepal svojo ženo na ljubljanski glavni pošti, da so se vsi navzoči zgražali nad njegovim početjem in rešili ženo iz njegovih krščenih rok, ni zadovoljen, ker so o dogodku, ki se je vršil pri belem dnevu, na javnem mestu, javno razpravljal in zato polemiziral v nekem „Poslanem“ v „Slov. Narodu“ s poročevalcem „Jutra“, ki je spisal tako, kot se je on vršil in ga komentira tako, kot so ga komentirali vsi oni, ki so gledali odurni prizor.

Mož se jezi, ker se najbrže sam sramuje svojega dejanja, največ pa zato, ker je naš poročevalec rekel, da g. K. — ni lep!

O, nečimurnost ti, nečimurnal! Lep hoče biti, ni sicer ravno in natančno petkrat lepši od mojega prijatelja, glavnega urednika „Jutra“.

Vprašal sem prijatelja, kaj on pravi na to, a on se je prav nasmejaval in rekel: „Kar se mene tiče, je g. K. lahko ne petkrat, nego petdesetkrat lepši od mene, sploh najlepši človek na svetu.“

Tepec! Lep hoče biti, dostojen pa ne in človeški tudi ne, nego pretepa ženo na javnem prostoru, kot neki Z. — ki hoče biti tudi zelo lep mož! — ki je tudi na novega leta dan prav nečloveško natepel svojo ženo v pisarni, ko mu je rekla, da nima niti vinarja v žepu, on pa zapravlja denar v družbi nekega veselega dekleta tam nekje iz Trnovca.

Sicer pa gg. K. in Z. nista sama „lepa“ človeka v Ljubljani. Takih „lepih“ ljudi je še dosti in vsakdo jim lahko privoščijo njihovo „lepoto“, ki jo pokazujejo pri takih prilikah, kot jo je pokazal K. na glavni ljubljanski pošti in Z. v svoji pisarni, oziroma pred pisarno. Ti „lepi“ ljudje bi najbolje storili, ako bi priredili tekmo, da bi se moglo določiti, kateri od njih je najlepši.

Želeti bi bilo samo, da ta tekma ne bi bila — na glavni pošti — — Bav-bav.

Razne vesti.

* Tolstega poslovilno pismo. Grof Tolstoj, ki je par dni pred svojo smrtjo zbežal iz Jasne Poljane, je nameraval svojo domaćijo zapustiti že pred trajstimi leti. Med njegovimi papirji so namreč zdaj našli pismo, ki je naslovljeno njegovi ženi Sofiji. Pismo ima datum 8. junija 1897 in se glasi: Že dolgo, ljuba Sofija, trpim vsled nasprotstva med svojim življenjem in svojim prepričanjem. Ne morem vas siliti, da izpremenite svoje navade, še manj pa sem vas doslej mogel zapustiti, kajti vem, da bi s tem prišli otroci izpod mojega vpliva in bi se vi vsi zelo žalostili. Vendar pa mi ni mogoče še nadalje tako živeti kakor sem živel zadnjih šestnajst let; zdaj preprič z vami in vsled tega pohujšanje, zdaj premagan od vabljivosti svoje okolice, odločil sem se storiti, kar sem že davno želel: namreč oditi. Ti si dala meni in svetu, kar si mogla dati. Ti si izkazovala veliko materinsko ljubezen in žrtvovala mnogo. To mora vsak priznati in Te hvaliti; toda v zadnjih 15 letih so se najina pota ločila. Ne morem verjeti, da leži krivda na meni, da sem postal drugačen. Morda tudi ni ležala na Tebi ali na kakem drugem človeku, temveč zgodilo se je, kar se je moralo zgoditi. Nič Ti ne zamerim, ker mi nisi mogla slediti, mislim nate z ljubeznijo in se Ti zahvaljujem za to, kar si mi dala. Z bogom, moja ljuba Sofija! Jaz Te ljubim!

Lev Nikolajevič.

* Državi nevarne pesmi. Ogrski minister za uk in bogočastje je izdal odredbo, s katero se v srbskih šolah na Ogrskem prepovedujejo pesmi srbskega pesnika Jovana Jovanovića Zmaja, češ, da so preveč srbsko-narodne in zato ogrski državi nevarne. No, sicer pa v Avstriji nismo v tem oziru nič na boljšem nego na Ogrskem: ni še temu davno, ko je bila pri nas lepa srbska pesem „Što čutiš, čutiš, Srbine tužni“ tudi državi nevarna in prepovedana.

* Velika nesramnost. Trgovcu Geršaku v Celju je bila te dni iz zaboja z obleko, ki ga je dobil iz Du-

naja, ukradena zimsko suknja. Tatu niso takoj prišli na sled. Prijeli so ga šele, ko se je sam prišel trgovcu predstaviti — prinesel mu je namreč na prodaj ukradeno zimsko suknjo. Geršak pa je suknjo spoznal in je dal nesramnega tatu aretirati.

* Rumuni proti nemški šoli. V občini Michalcze, ki je popolnoma rumunska, imajo nemško, pravzaprav ponemčevalno šolo, katero seveda obiskujejo sami rumunski otroci. Toda rumunskim kmetom se je zdaj vendarle začelo svitati in izprevideli so, da jim nemška šola otroke samo izprija. In zadnjič je njih jeza priklopila do vrhunca: vdrli so z biči in palicami v šolo in so izpodili iz nje nemške učitelje, otroke pa poslali domu.

* Velika ustanova. Ameriški milijonar Carnegie, ki je v Ameriki in na Angleškem napravil že mnogo velikih ustanov, je zdaj podaril na Nemško poldrugi milijon dolarjev. Obresti od tega denarja se bodo porabljale za rešice življenja in njihove vdove in sirote. Carnegie ima predvsem v mislih zdravnike, gasilce, uslužbence rešilnih postaj itd. Izključeni so pa vojaki, kajti Carnegie je velik nasprotnik vojaštva. Ustanovo bo upravljala poseben odbor, pokroviteljstvo pa je prevzel nemški cesar.

* Koncert na ulici. To nenavadno stvar so na božični večer imeli v San Francisku. Koncert je napravila glasovita pevka Tetrazzini, ki je sklenila, da bo enkrat pela na ulici, da jo bodo slišali tudi tisti, ki nimajo toliko denarja, da bi mogli plačati visoko koncertno vstopnino. Noč je bila jasna in neštevilne množice so romale pred hišo pevke. Vrata hiše so bila razsvetljena in pevka je stopila na prag in zapela par pesmi. Petje je spremljala godba, ki je nazadnje zasvirala še lepo božično pesem, ki jo je cela množica zapela. Ljudje so prirejali pevki na ulici navdušene ovacije.

* Dunajski fakini pred sodiščem. Dne 29. in 30. decembra so stali pred dunajsko poroto trije fakini zaradi javnega nasilstva in tatvine. Obsojeni so bili na osem, pet in tri leta ječe. Ko je sodnik naznanil razsodbo, so začeli v dvorani navzoči prijatelji obsojencev strahovito razsajati. Dvorano so morali stražniki s silo izprazniti. Izgredi so se potem ponavljali v veži in na ulici pred sodno palačo, dokler ni policija aretirala najhujših razgrajev. Porotniki so morali oditi iz sodne palače skozi zadnja vrata.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

Kritična situacija.

Dunaj, 3. januarja. Sestava novega kabineta se nahaja v skrajno kritičnem položaju. Iz Prage prihajajo namreč o češko-nemških pravnih pogajanjih skrajno vznemirljiva poročila. Ministrski predsednik baron Bienenrth se je danes zopet pogajal z voditelji nemških strank. Nasproti predsedstvu nemškega „Nationalverbanda“ poslanec dr. Chiariju in dr. Grobu se je izrazil, da za slučaj, če se tudi posreči sestava novega kabineta, ni niti misliti na spremembo dosedanjega sistema. Iz pogovorov z ministrskim predsednikom je dobil poslanec Chiari zlasti utis, da živa dosedanja justični minister dr. Hochenburger popolno zaupanje vseh nemških strank in da najbrže ostane v novem kabinetu, če se bo sploh posrečila sestava. Baron Bienenrth se je danes pogajal tudi s predsednikom „Poljskega kluba“ posl. Glombinskim. Konferenca je trajala več kot dve uri, a ni imela nikakega pozitivnega uspeha. Nato se je vršilo pogajanje z zastopnikom čeških strank, dr. Fiedlerjem. Jutri bo baron Bienenrth konferiral z zastopniki Jugoslovanov, namreč z dr. Šuštersičem in dr. Plojem. Če se v kratkem ne posreči sestava parlamentarnega kabineta, tedaj bo državni zbor takoj po končanem delegacijskem sestavljanju v Budimpešti razpuščen in sestavljen uradniški kabinet. Situacija je torej skrajno kritična. Vse je največ odvisno od izida češko-nemških pravnih pogajanj v Pragi.

Češko-nemška pravna pogajanja.

Praga, 3. januarja. Danes se je vršilo posvetovanje čeških poslancev, da zavzamejo svoje stališče nasproti kompromisnim predlogom grofa Thuna. Češki radikali so govorili najostreje proti kompromisnim predlogom veleposlstva po grofu Thunu in pozivljali vse češke stranke, da naj toliko časa nobeden izmed čeških poslancev ne stopi v novi kabinet, dokler ne bo sprejeta nova volilna reforma za češki dež. zbor.

Ogrski državni zbor.

Budimpešta, 3. januarja. V današnji seji ogrskega državnega zbora se je nadaljevala debata o srbsko-avstrijski trgovinski pogodbi. Opozicija

se še ni zjediniła glede debate o prestolonasledniških izjavah o Ogrski. Splošno se domneva, da bo opozicija sploh opustila svoj bivši namen, spraviti to zadevo pred državni zbor. Justh je izjavil, da mora opozicija vso svojo moč vporabiti v boju proti bančni predlogi.

Cesarjeva bolezen.

Dunaj, 3. januarja. V cesarjevi bolezni ni nikake posebne izpremembe. Cesar je še vedno prehlajen in nekoliko pokašljuje. Radi njegove bolezni je dvorni ples preložen na 16. januarja.

Krvav boj z ruskimi anarhisti v Londonu.

London, 3. januarja. Kakor znano, so pred par tedni ruski anarhisti v Londonu pri zasledovanju ustrelili pet policajev, več pa nevarno ranili. Danes je nenadoma pred hišo, kjer je policija domnevala, da so skriti ruski anarhisti, pridrvelo nad 700 policajev, ki so pričeli oblegati hišo. Anarhisti so pričeli streljati na policijo, ki je odgovarjala. Toda, ker se ji ni posrečilo udreti v hišo, je prišlo na pomoč tudi vojaštvo. Pričelo se je pravo nasakovanje poslopja. Na obeh straneh so padali neprestano strelji. A vse zaman. Tudi vojaštvo se ni posrečilo udreti v hišo. Toda kar naenkrat je pričela hiša goreti, ker so jo zažgali anarhisti sami, da tako ne pridejo živi v roke policije. Prišel se je boj na življenje in smrt. Anarhisti so v sredi najhujšega ognja udri na streho in od tamkaj z vso močjo streljali na vojaštvo. Tu se je podrla streha in anarhisti so zginili v ognju. Sledila je eksplozija na eksplozijo. Bombe so strahovito pokale. Požarni brambi se kljub velikemu trudu ni posrečilo rešiti hiše, ki je pogorela do tal. Dosedaj so izvele iz razvalin 6 mrtvecev.

Dijaški izgredi v Odesi.

Petrograd, 3. januarja. Iz Odesa prihajajo poročila, da je prišlo med dijaštvom in policijo zopet do velikih izgredov. Več dijakov je aretiranih. Vsa dijaška vseučiliška društva so razpuščena.

Portugalska.

Lizbona, 3. januarja. Pri mestu Moncao na meji je obmejna straža ustavila dva avtomobila, ki sta bila napolnjena z orožjem, katero so najbrže hoteli pristaši ex-kralja Manuela vtihotapiti na Portugalsko. Oba avtomobila so odposlali na vojaško posadko v Valenciji, katera je dobila ukaz, da mora najstrožje čuvati mejo.

Lastnik, glavni in odgovorni urednik: Milan Plut.

Tiska „Učiteljska tiskarna“, Ljubljana.

Kuč za slabokrvne in prebolele je zdravniško priporočeno črno dalmatinsko vino Kuč najboljšo sredstvo 5 kg franko K 4.—.

Br. Novakovič, Ljubljana.

Mesečna soba

se išče.

Ponudbe pod „Soba“ na upravnishstvo „Jutra“.

Dobro znana in dobro vpeljana restavracija

pri „Zlati ribi“

se odda s prvim svečanom t. l. v našem. Več pove lastnica Beti Kos-Pilko, ali pa zaloga puntigamskega piva.

Išče se samski pisarniški sluga.

Zmožen slovenskega in nemškega jezika v govoru in v pisavi.

Vpraša naj se v pivovarni „Union“ Spodnja Šiška.

Vabilo

na domačo plesno veselico, katera se vrši v četrtek, dne 5. t. m. in v soboto, dne 7. prosinca t. l. v gostilniških prostorih na Rimski c. št. 17.

Dobilo se bode poleg izborne, raznovrstne pijače tudi domače jetrne, riževe in krvave klobasice in raznovrstna druga gorka in mrzla jedila.

Postrežba točna. Cena zmerne.

Za mnogobrojni obisk se vljudno priporoča

Gašpar Bolte, gostilničar.

PI? Najboljša ura
IKO sedanosti:
PO? zlata, srebrna, tula,
nikelnasta in jeklena se dobi samo pri

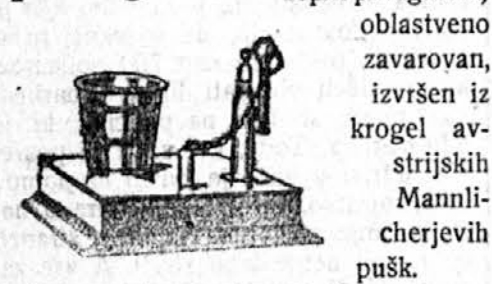
H. SUTTNER

Ljubljana, Mestni trg.

!! Lastna tovarna ur v Svici. !!

PI? Tovarniška var-
IKO stvena znamka:
PO? "IKO". PI? IKO PO?

VI prihranite denar!
Automatični namizni
prižigalnik (poraben tudi kot žepni prižigalnik)

Lepo darilo! **K 3-80** Lepo darilo!
Jos. Schunder tehnična pisarna Dunaj XIII.,
Hütteldorferstrasse 237/V.
Preprodajalci dobijo velik popust! — Pošilja se
samo popoštne povzetje. — P. n. restavraciji
in kavarnari izjemne cene.

Veselo poročilo!
posebno onim, ki se slabe in trudne čutijo.

Kri! in okusni zajutrki
Moč! jo drugemu, kot dr.
Zdravje! sladni čaj,
pod imenom
50% prihranka! Sla-
din.
Izboru okusno živilo
najboljše kakovosti! Ob-
nem senzacijsko bo-
kotno sredstvo proti ode-
ruštvu živil. Dobi se
povsod, tudi pri trgovcu.
4 kg velja 50 vinarjev.
Glavna zaloga v petih
lekarneh Trnkoczy:
Dunaj, Josefstadtstrasse
30, Radetzkyplatz 4,
Schönbrunnerstrasse 109. Gradec, Sackstrasse
3, v Ljubljani, Kranjsko. — Po pošti se po-
šilja najmanj 5 paketov. — V lekarni
Trnkoczy poleg rotova v Ljubljani se tudi
oddajo zdravila p. t. članom okrajne bo-
liniške blagajne v Ljubljani, bolniškemu za-
vodu c. kr. tobačne tovarne in bolniške bla-
gajne južne železnice.

Vinski sodi

novi iz slavonskega hrastovega
lesa, izparjeni in ovinjeni
od 56 do 65 litrov
100 : 120
150 : 180
200 : 250
250 : 800

se dobivajo po prav nizki ceni pri
M. Rosner & Komp.
v Ljubljani, poleg pivovarne
„Union“.
Edino zastopstvo in zaloga
„Prve hrv. tvornice sodov“ v
Novski.

Julij Meinl
uvoz kave,
velepražarna

Nova podružnica
v Ljubljani
Šelenburgova ul. 7

„Narodna kavarna“

Fran Krapeš.

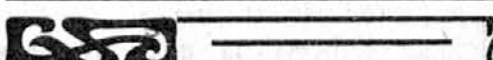
Umetna knjigoveznica.

Fr. Breskvar
knjigoveznica

Priporoča na novo vpeljano izdelo-
vanje okvirjev in passepartout za slike;
dalje ima v zalogi veliko izbiro okvir-
jev, tiskanje trakov po najnižji ceni.
Trakovi so vedno v zalogi. Na izbiro
so od navadnih do najfinejših. Zelo
pomembno je shranjevanje tiskanja pri
trakovih, ko se pri nalepljenju črk
polovica črk pogubi. V zalogi ima tudi
elegančne platnice za „Slovana“, „Dom
in Svet“, „Ljubljanski Zvon“, „Pla-
ninski vestnik“ i. t. d.

Cene zmerne. Točna postrežba.

Umetna knjigoveznica.

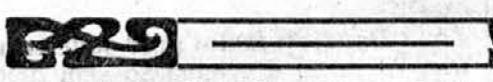
Zahvala.

Podpisani vljudno naznanjam slav. občin-
stvu, da sem svojo večletno specerijsko tr-
govino na Radeckega cesti št. 2, prepustil
gospodu

Vekoslav Meserko-tu.

Za vse izkazane mi usluge tekom mojega po-
slovanja se najtopleje zahvaljujem in prosim,
da bi bili p. n. odjemalci enako naklonjeni mo-
jemu nasledniku.

Z odličnim spoštovanjem
Ivan Bahovec.

Naznanilo.

Slavnemu občinstvu vljudno naznanjam, da
sem prevzel specerijsko trgovino na Rade-
ckega cesti št. 2 gospoda

Ivan Bahovca.

Priporočam se tem potom, da mi p. n. odje-
malci ohranijo isto naklonjenost kakor mojemu
predniku ter beležim

Z odličnim spoštovanjem
Vekoslav Meserko.

Ivan Jax in sin

v Ljubljani, Dunajska c. 17

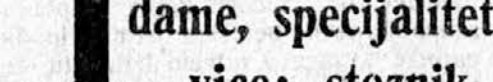
priporoča svojo bogato zalogo

voznih koles.

Šivalni stroji za rodbino in obrt.

Brezplačni kurzi za vezenje v hiši.

: Pisalni stroji „ADLER“ :

A. PERSCHE

Ljubljana,

Pred škofijo 21.

priporoča

veliko zalogo

raznih nakitov, perilo za gospode in

dame, specijalitete zavratnic in noga-

vice; steznik „Directoire“ P. D.

Tovarna vozov

Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila

in popravila po primerno nizkih cenah.

== Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi. ==

Soba

z direktnim vhodom in z 2 posteljama
se v suterenu hiše št. 26 na Resljevi
cesti takoj odda. Poizve se pri Mariji
Toman, Resljeva cesta 30, pritličje.

Trezen in priden

h l a p e c

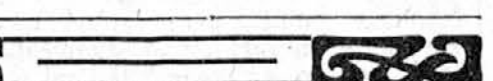
h konjem se sprejme v „Tovarni za
lep“ (Leimfabrik) v Ljubljani. Vstop
sredi meseca januarja t. l.

Milko Krapeš

Ljubljana, Jurčičev trg 3,

priporoča svojo trgovino ur, juvelov,
različnih srebrnih in kinasrebrnih
namiznih oprav itd., itd. 6/10-1

Popravila se točno, so-
= lidno in ceno izvrše. =

Zaradi inventure

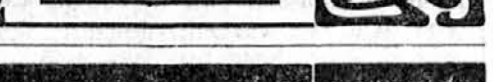
izredno znižane cene.

Raglan . . . . . za dame preje K 40— sedaj K 12—
Gledališka mantila . . . . . 40— „ 12—
Paletot . . . . . „ 60— „ 16—
Pelerina . . . . . „ 15— „ 8—
Kratki kožuhi . . . . . „ gospode „ 60— „ 30—
Zimska ali sportna suknja „ „ 40— „ 18—
Obleka . . . . . „ „ 40— „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana Turjaški trg, št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke

sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,

žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Telefon interurban št. 129.

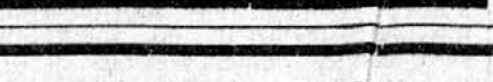
Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

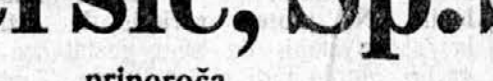
Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti

kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:

Gruden & Co., Stolni trg št. 9.

Tovarna vozov

Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila

in popravila po primerno nizkih cenah.

== Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi. ==

Za točno in solidno delo se jamči.

Že rabljeni vozovi se jem-

ljejo v račun.

Število naročnikov za
Planinšekovo praženo kavo
narašča od dne do dne.
Nad tisoče gospodinj jo kupuje.
Velecenjena gospa!
Ne opustite je tudi Vi v Vašem gospodinjstvu vpeljati!
Planinškova pražena kava ne potrebuje ni-
kakih priporočil,
kdor je kupi enkrat, jo zahteva vedno! — Dobi se le v pražarni: vogal
Dunajske ceste in Sodnijske ulice in v specerijski trgovini: Dunajska c. 6.

Zaradi inventure
izredno znižane cene.

Raglan . . . . . za dame preje K 40— sedaj K 12—
Gledališka mantila . . . . . 40— „ 12—
Paletot . . . . . „ 60— „ 16—
Pelerina . . . . . „ 15— „ 8—
Kratki kožuhi . . . . . „ gospode „ 60— „ 30—
Zimska ali sportna suknja „ „ 40— „ 18—
Obleka . . . . . „ „ 40— „ 16—

Otročje obleke pod vsako ceno!

Angleško skladišče oblek O. Bernatovič.

Ljubljana, Mestni trg 5.

Ustanovljena 1847.

Tovarna pohištva J. J. NAGLAS

Ljubljana Turjaški trg, št. 7.

Največja zaloga pohištva

za spalne in jedilne sobe, salone in gosposke

sobe. Preproge, zastorji, modroci na vzmeti,

žimnati modroci, otroški vozički itd.

Najnižje cene. Najsolidnejše blago.

Telefon interurban št. 129.

Valjčni mlin v Domžalah

I. BONČAR, LJUBLJANA

Centralna pisarna in skladišče: Vegova ulica št. 6.

Priporoča pšenično moko izvrstne kakovosti

kakor tudi otrobe in druge mlevske izdelke.

Zastopstvo in zaloga v Gorici:

Gruden & Co., Stolni trg št. 9.

Tovarna vozov

Peter Keršič, Sp. Šiška

priporoča

svojo bogato zalogo različnih vozov.

Sprejemajo se vsa v to stroko spadajoča naročila

in popravila po primerno nizkih cenah.

== Sprejema se tudi les v žaganje na parni žagi. ==

Za točno in solidno delo se jamči.

Že rabljeni vozovi se jem-

ljejo v račun.

Del. glavica: **Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.** Bez. fond:
K 5,000.000. K 450.000.
Stritarjeva ulica št. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu, Sarajevu in Gorici.

Sprejema vloge na knjižice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4 1/2 %.